

Mededelingenblad

van de Heemkundige Studiekring **Kempenland**

Jaargang 20, afl. 6, oktober 2009

Uitnodiging

voor de lezing

Foto's van een verdwenen Brabant

De fotografen Jan Bijnen en Gaston Remery

door

mevr. Emy Thorissen,

conservator Brabant-Collectie,
Bibliotheek Universiteit van Tilburg

woensdag 14 oktober 2009

in Museum Kempenland Eindhoven

Aanvang 20.00 uur

Toegang met entreebewijs museum à € 3,50
(museumvrienden en leden van de Heemkundige
Studiekring Kempenland gratis)

In de Brabant-Collectie, gehuisvest in de bibliotheek van de Universiteit van Tilburg, zijn fotocollecties ondergebracht van de fotografen Jan Bijnen, Martien Coppens, Rees Diepen, Frans Kuit en Gaston Remery. In de lezing wordt ingegaan op het acquisitiebeleid met betrekking tot fotografie, het toegankelijk maken, beheer en behoud van dergelijke collecties.

Vervolgens wordt ingezoomd op het fotografisch oeuvre van Jan Bijnen (1874-1959) en Gaston Remery (1924), die vanuit respectievelijk Waalre en Eersel in Oost-Brabant hebben gewerkt.

Fotograaf Jan Bijnen is bekend als fotograaf, drukker en uitgever van prentbriefkaarten o.a. onder de firmanamen Photogr. Kunsthandel J. Bijnen en Prentbriefkaarthandel Veni, Vidi, Vici. Later heeft hij zijn prentbriefkaarten laten produceren bij de bekende firma

Trenkler & Co te Leipzig. Vele dorpsgezichten heeft hij op glasplaatnegatieven vastgelegd en veelal behoren die tot de oudste beelden van deze plaatsen. Deze foto-opnamen vormen een belangrijke visuele bron voor de Brabantse geschiedenis aan het begin van de twintigste eeuw.

Fotograaf Gaston Remery heeft zich in 1957 als dorpsfotograaf in Eersel gevestigd. Hij heeft het verdwijnende plattelands- en boerenleven, maar ook alledaagse en religieuze leven in Oost-Brabant gedocumenteerd. Van zijn foto's zijn twee boeken verschenen: *Brabant zoals het was. Platteland en dorpsleven* (Liempde 2002) en *Brabant zoals het was. Rijke Roomsche Leven* (Liempde 2004).

Spreekster Emy Thorissen (Boxtel 1972) heeft kunstgeschiedenis aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, nu Radboud Universiteit Nijmegen, gestudeerd, waar zij na haar afstuderen werkzaam was. Sinds 1999 werkt zij aan de Universiteitsbibliotheek te Tilburg en sinds 2003 als conservator van de Brabant-Collectie en Theologie.

De lezing die in samenwerking met de Heemkundige Studiekring Kempenland plaatsvindt, is gratis toegankelijk voor de vrienden van Museum Kempenland en de leden van de heemkundekring, andere belangstellenden betalen € 3,50.

MUSEUM KEMPENLAND EINDHOVEN

Stentjeskerk – St. Antoniusstraat 5-7 – 5616 RT
Eindhoven – Telefoon 040-2529093

Tentoonstelling

Geschreven in balans LOUIS DERIJKS 80 JAAR

12 september t/m 15 november 2009

De tachtigste verjaardag van de beeldend kunstenaar **Louis Derijks**, een van de nestors van de Eindhovense kunst, is voor Museum Kempenland Eindhoven aanleiding – na in 1995 een grote overzichtstentoonstelling met publicatie georganiseerd te hebben – nogmaals een keuze uit zijn omvangrijke oeuvre te exposeren.

Kunstschilder **Louis** (Ludovicus Petrus Maria) **Derijks** wordt op 5 oktober 1929 te Aalst/Waalre geboren als oudste van zeven kinderen in het gezin van kleermaker en later vertegenwoordiger in textiel Laurentius Hubertus Derijks (1902-1991) en onderwijzeres Anna Henrica Cornelia van Heugten (1901-1980). Als Louis tien jaar oud is, verhuist het gezin naar Deventer, waar het de Tweede Wereldoorlog meemaakt. Louis is muzikaal en tekent als de beste, zodat hij in 1946 naar de Middelbare Kunstnijverheidsschool Kunstoefening in Arnhem mag. Op de monumentale afdeling wordt hij bij Dick Broos en Wim van Woerkom opgeleid, tezamen met o.a. Theo Elferink, Ted Felen, Jan Kothuis en Frans Smeets. Na zijn afstuderen in 1950 vervaardigt hij wandschilderingen, fresco's, tegeltableaus en glas-in-loodramen met vooral religieuze voorstellingen voor kerken en kloosters. Vanaf 1953 woont hij in Eindhoven, waar hij als lid van Sociëteit Cultureel Contact en de Kring Eindhovense Beeldende Kunstenaars actief aan tentoonstellingen meedoet en aan de jaarlijkse kunstmarkten die vanaf 1956 worden gehouden. Om financiële vastigheid te krijgen geeft hij enkele dagen tekenles bij de zusters van J.M.J. aan de Huishoud- en Industrieschool te 's-Hertogenbosch (1957) en aan de M.M.S. van Mariënbosch te Nijmegen (1958-1963). Dan stapt hij als tekenleraar over naar het St. Joriscollege te Eindhoven (1963-1975) en vervolgens is hij kort docent aan de Akademie voor Industriële Vormgeving te Eindhoven (1975-1978) om zijn loopbaan te besluiten aan de kunstacademie St. Joost te Breda (1977-1987), als hij met vervroegd pensioen gaat.

Louis is een getalenteerd kunstenaar die ook gedichten en haiku's schrijft. In 1959, het jaar van zijn huwelijk met Greetje van Helden uit Nijmegen, ontvangt hij niet voor niets de aanmoedigingsprijs van de gemeente Eindhoven, tegelijkertijd met fotograaf Jan Coppens en musicus Dick Raaijmakers. Als kunstenaar is Louis een

duizendpoot die illustraties voor tijdschriften, huwelijks- en geboortekaartjes vervaardigt, die ramen voor particulieren en voor kerken te Deventer, Eindhoven, Veghel en in Frankrijk ontwerpt, die muurschilderingen te Eindhoven, Veldhoven en Nijmegen schildert en die beelden, grafmonumenten en een enkele omgevingsvormgevingen uitvoert.

Omdat Louis Derijks, bescheiden als hij is, nauwelijks de behoefte heeft in de schijnwerpers te treden, krijgt deze jubileumexpositie ter gelegenheid van zijn tachtigste verjaardag een extra dimensie en artistieke waarde.

Tentoonstelling

UIT DE SCHADUW

Rudi van Dijk en leerlingen

van de Akademie voor Industriële Vormgeving Eindhoven

Ter gelegenheid van de vijftenzestigste verjaardag van de kunstenaar-docent Rudi van Dijk is het plan opgevat om zijn werk met dat van een achttal leerlingen c.q. oud-studenten van de Akademie voor Industriële Vormgeving Eindhoven te exposeren in een groepstentoonstelling. Als docent in de beeldende kunst heeft hij immers een krachtige rol gespeeld in de vorming van een nieuwe generatie autonome kunstenaars.

Rudi (Rudolf Hugo) **van Dijk** wordt op 7 juli 1944 te Bolnes bij Ridderkerk geboren als zoon van een timmerman. Op de HBS valt zijn tekentalent op en hij besluit de kunst in te gaan, nadat hij in Museum Boymans onder de indruk is geraakt van het werk van Karel Appel. Op advies van HBS-tekenleraar Leen Jensma gaat hij naar de Tilburgse academie om er van 1962 tot 1970 tot tekenleraar opgeleid te worden. Na het behalen van de akte MO A Tekenen in 1966 onderbreekt hij twee jaar de studie om zijn militaire dienstplicht te vervullen en in 1970 slaagt hij voor de akte MO B Tekenen. Vanuit de zogeheten academieklas vervolgt hij zijn studie schilderen aan de Rijksacademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam bij Otto de Kat en Willem den Ouden, maar na twee jaar verlaat hij deze. Hij trouwt met

kunstenares Carine Aartsen, woont in Best (1972-1990) en Oirschot (1990-1992) en na hun scheiding in Eindhoven, waar hij in 2007 trouwt met Anja Bruntink. Rudi geeft enkele dagen per week les aan diverse onderwijsinstellingen en verzorgt cursussen voor amateurs, omdat hij niet afhankelijk wil zijn van de Beeldende Kunstenaars Regeling. Vanaf 1977 kan hij parttime twee avonden in de week lesgeven aan de afdeling vrije beeldende of autonome vormgeving van de Akademie voor Industriële Vormgeving (AIVE) te Eindhoven, totdat deze richting in 1988 opgeheven wordt. Inmiddels geeft hij ook les aan de lerarenopleiding Tehatex, later Teha, van de Hogeschool Gelderland te Nijmegen en in 2004 gaat hij met vervroegd pensioen. Vanaf 1973 exposeert hij enkele keren per jaar solo of als deelnemer aan groepstentoonstellingen.

Aanvankelijk werkt Rudi figuratief in de sfeer van de pop-art. Eind jaren 1970 gaat hij volkomen abstract werken, waarbij de expositie Fundamentele schilderkunst in het Stedelijk Museum te Amsterdam in 1975 van invloed is geweest. Uitgaande van een concept met een rationele vraagstelling onderzoekt hij kernbegrippen en problemen in de schilderkunst ten aanzien van de werking van ritme, horizontale of verticale beweging, penseelstreken over elkaar en wat dat voor de ruimtelijkheid betekent. In wezen: hoe met een minimum aan beeldmiddelen door handschrift en textuur een ruimtelijke suggestie kan ontstaan. Ook experimenteert hij met geometrische beeld-elementen zoals cirkel, driehoek, vierkant, ovaal –al dan niet afgeschuind – in relatie met kleur en ruimte-ervaring. Als bij een stappenplan onderzoekt hij procesmatig in serie zijn onderzoeksvragen, terwijl de ene vraag of experiment de volgende oproept. Eigenlijk gaat het steeds over vorm, ritme, beweging, kleur en ruimte zonder eigen intuïtie en gevoel uit te schakelen zoals de representanten van de fundamentele schilderkunst dit wel doen. Hij zoekt met minimale middelen naar een optimale zeggingskracht. In zijn oeuvre zijn er meerdere fasen aan te wijzen: een abstract/fundamentele periode, een periode waar vegetatie (groeisels en bossen) inspiratiebron zijn, een periode met kleurexperimenten gebaseerd op de kleurenleer van Johann Wolfgang Goethe, een periode met installaties van kleurdoeken en -blokken en een periode van ruimte en kleur geïnspireerd door wandelingen in het Duitse middelgebirge.

Het lesgeven is voor Rudi van Dijk altijd belangrijk geweest vanwege de gedachtenuitwisselingen met de leerlingen die hem bij zijn eigen kunstenaarschap stimuleren. Daarentegen probeert Rudi bij zijn studenten een consequent denkproces – onder andere ten aanzien van ontwikkelingen in de actuele kunst – op gang te brengen gecombineerd met een dosis zelfreflectie.

Op de avondopleiding aan de AIVE in Eindhoven heeft hij met oudere, gemotiveerde leerlingen te doen, die zich bijzonder inzetten om tot resultaten te komen. Dat heeft aan het docentschap in Eindhoven misschien meer voldoening gegeven dan in Nijmegen aan de tweedegraads lerarenopleiding. Op de AIVE zijn Peter Bol, Henk Brokke, Marion Duursema, Nico Hemelaar, André Maas, Ruud Peeters, Wil Rovers, Frans Smeets, Peter Thijs, Jan Tullemans en op de beeldhouwafdeling Rien Derks, Emanuel Hack, Geer Steyn en Niko de Wit collega's. Omdat de autonome afdeling niet groot is, is er eerder sprake van een individuele begeleiding. Aanvankelijk met Ad Swinkels en later met Wil Rovers heeft Rudi een nieuwe richting geïntroduceerd die zich niet alleen op het medium schilderen oriënteert, maar waarbij – meer thematisch – ook het driedimensionale een rol speelt, hetgeen tot uiteenlopende installaties zal leiden.

Dat een achttal oud-leerlingen aan de jubileumtentoonstelling *Uit de schaduw mee wil doen*, maakt duidelijk dat deze kunstenaars zich leerling van deze kunstenaar-docent voelen. Op de expositie zal duidelijk worden, dat ze 'uit de schaduw' van hun docent zijn getreden, alhoewel er soms sprake is van een gemeenschappelijke bron. De appel valt niet altijd ver van de boom.

Openingstijden:

dinsdag tot en met zondag van 13.00 tot 17.00 uur.
Op maandagen is het museum gesloten.
Groepen kunnen op aanvraag ook buiten de openingsuren terecht.

Ook nog van 19 september tot en met 15 november 2009 de tentoonstelling:

AAN TAFEL

Over eetcultuur in huis

Educatieve tentoonstelling, georganiseerd in het kader van de Kinderboekenweek 2009

P.S.:

Houdt uw mailbox en brievenbus open, want over enkele dagen ontvangt u alweer het volgende Mededelingenblad met de uitnodiging voor de viering van het 65-jarig bestaan.

We gaan naar Peelland,
we gaan aan tafel
en we gaan door,
want stoppen met 65 is uit de tijd ...

We gaan ons nieuwe Jaarboek inzien,
en nog meer, want er staat nog van alles op stapel.
